

Obituaries

GERHARD SCHEPELERN

15.9.1915-6.2.2004

Skulle man ud fra Gerhard Schepelerns slægtsforhold have spået om hans fremtid, så måtte det være som præst, han skulle have gjort sig gældende. Men tidligt fik musikken tag i provst Johannes Schepelerns søn i Gentofte, som efter studentereksamen i 1933 i seks år studerede musik ved Københavns Universitet.

Faget var endnu på dette tidspunkt ungt, og undervisningen foregik i 'Panums Værelse' bag festsalen i hovedbygningen på Frue Plads. Sang og anden musiceren spillede også dengang en stor rolle for de musikstuderende, og snart fandt Schepelern sammen med flere af sine studiekammerater, blandt andre Dagmar (Aggi) Christensen, der senere blev hans hustru og en højt respekteret talepædagog ved Musikvidenskabeligt Institut, Københavns Universitet og Statens Teaterskole. Det frodige musikliv i studieårene er smukt beskrevet af en anden studiekammerat, Anne Sophie Seidelin, i hendes erindringsbog fra 1997, *De unge år*.

I 1939 valgte Gerhard Schepelern at forlade universitetet, og efter direktionsstudier hos Fritz Busch fungerede han 1943-44 som repetitør ved operaen i Lübeck. I 1945 foranstaltede han i København en koncertopførelse af Mozarts *Don Giovanni*, som efter at være blevet gentaget i Århus banede vejen for oprettelsen af Den Jyske Opera. Sammen med operasangeren og instruktøren Holger Boland blev Schepelern en drivende kraft i det kunstneriske arbejde, som lå bag grundlæggelsen i 1947 og senere driften af den nye operainstitution. I sine 22 år som kapelmester ved Den Jyske Opera nåede Gerhard Schepelern at dirigere 29 forskellige operaer.

Sideløbende med sin praktiske musikudøvelse var Schepelern en flittig forfatter af musiklitterære bøger. Hans produktion spænder fra oversættelsen og bearbejdelsen af Gereon Brodins *En värld av musik*, der udkom som *Koncerthaandbogen I-III* i 1956-59 – et populært værk af høj indholdsmæssig kvalitet – til udarbejdelsen af *Operabogen*, der i 2001 kom i 12. udgave, og hvis fremskudte position blandt danske operaførere for længst er slået fast.

Men også egentlig videnskabelige værker fylder i Schepelerns publikationsliste. I det omfattende arbejde *Italienerne paa Hofteatret* fra 1976 leverer han en indgående beskrivelse af de italienske operagæstespil i København i 1840-50'erne. Typisk er hans trang til at skabe overblik, som betyder, at læserne i tilgift får flere nyttige fortegnelser, i dette værk bl.a. over de vigtigste udenlandske operagæstespil i København 1703-1899. For denne afhandling tildeltes Gerhard Schepelern i 1980 lic.phil.-graden i dramaturgi fra Aarhus Universitet.

Interessen for Wagner resulterede i 1983 i den lille publikation *Tekstkilderne til Wagners Nibelungens Ring og deres betydning for værket* og i 1988 i *Wagners Operaer i Danmark*, som er et væsentligt bidrag til dansk Wagner-reception. I 1989 udkom den store monografi over Giuseppe Siboni, der udfyldte en lakune i dansk musikhistorie. Som dens undertitel, *Et Afsnit af Operaens Historie ude og hjemme hovedsagelig paa Grundlag af hidtil ubenyttede trykte og utrykte Kilder*, antyder, har også denne publikation sit egentlige fokus i operahistorien. Blandt meget interessant stof indeholder dette tobindsværk en værdifuld dokumentation af Sibonis italienske baggrund.

I 1995 udgav Schepelern sin sidste større bog, *Operaens historie i Danmark 1634-1975*, som er en meget personlig og værdifuld beretning om dansk operahistorie, fortalt af en, der i mange årtier så hver eneste operaopsætning i landet. Hvad man i øvrigt lægger mærke til i dette værk er, at den i sproglig henseende stærkt konservative forfatter her skifter til retskrivningsreformen af 1948 knap et halvt århundrede efter dens ikrafttræden. Denne bevidsthed om det

ortografiske og i det hele taget sproglige er symptomatisk for Schepeleens bøger, der alle desuden udmærker sig ved en detailrigdom, en forkærlighed for en factspræget stil samt udsøgte illustrationer.

I forordet til Siboni-værket hedder det: “Om selve Bogen kan jeg sige, at jeg har stræbt efter Wahrheit fremfor Dichtung og efter at gøre det helt klart, hvornår der er Tale om Kendsgerninger, og hvornår jeg bevæger mig ind paa Formodningernes usikre Grund. Jeg har i videst muligt Omfang ladet Kendsgerningerne tale og har derfor kun kommenteret dem, hvor jeg fandt det paakrævet”. Mon ikke dette kan opfattes som en slags videnskabeligt ‘credo’?

De, der har haft den oplevelse at besøge Gerhard Schepeleer i det hyggelige hjem på Bregnevej i Gentofte, vil vide, at hans indsigt i dansk operahistorie var formidabel. Med en hukommelse, som var langt bedre end de flestes, kunne han karakterisere opsætninger, enkelte sangere eller dirigenter fra en svunden tid. Han fortalte for få år siden, at han ved et besøg hos en ældre slægtning i Hellerup i slutningen af 1990’erne var gået forbi en indgangsdør, som bar et lille skilt med navnet Mary Alice Therp – den danske sopran, der var tilknyttet Det Kongelige Teater 1923-35. Schepeleer havde banket på døren, og ud var kommet den tidligere så feterede og nu næsten 100-årige sangerinde. Uden at blinke benyttede han lejligheden til at takke hende for hendes fine medvirken som overhofmesterinden i den urpremiereopsætning af Finn Høffdings opera *Kejserens nye Klæder*, han som dreng havde oplevet ved et af sine første opera-besøg på teatret. Det var den 19. januar 1929!

Claus Rollum-Larsen